

MATURITNÍ KRITÉRIA HODNOCENÍ

MATURITNÍ ZKOUŠKA: Jaro/Podzim 2027

ZKOUŠKA – písemná a ústní: Český jazyk a literatura

OBOR: Sociální činnost, Mechanik seřizovač

FORMA STUDIA: Denní

TŘÍDA: SČ4, MS4

1. **KRITÉRIA A ZPŮSOB HODNOCENÍ PÍSEMNÉ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY (VČ. PUP)**
2. **KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY, STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY**
3. **HODNOCENÍ PROFILOVÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY**

Kritéria a způsob hodnocení písemné práce z českého jazyka a literatury

Zadání písemné práce: zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání apodřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.

Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text. Pouhé **opsání výchozího textu se však nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce**, nejedná se totiž o autorský text žáka, který bychom mohli hodnotit. Totéž platí, pokud žák doslovně převeze téma zadání jako nadpis (nepočítá se do rozsahu).

Slohové útvary k PP z ČJL:

- vypravování,
- úvaha,
- popis: odborný, pracovního postupu (návod), umělecký – líčení,
- charakteristika,
- referát,
- článek do novin,
- zpráva,
- stížnost.

Rozsah PP: minimální rozsah je 250 slov, maximální rozsah omezen není.

Čas (délka konání) písemné práce: 110 minut (včetně času na výběr zadání)

Způsob záznamu: žák dostane záznamový arch, do kterého bude práci psát. Práce bude psána ručně, na počítači jen u žáků se SPU na základě doporučení z PPP.

Způsob a kritéria hodnocení: práce se boduje v 6 kritériích (v každé lze získat maximálně 5 bodů), celkově žák může získat 30 bodů.

Hranice úspěšnosti: žák musí získat 12 a více bodů, aby u písemné práce prospěl.

☐ 6 kritérií hodnocení:

1A – **naplnění tématu** a úroveň jeho zpracování, funkčnost zpracování tématu (žák nesmí dostat 0 z tohoto kritéria, **jde o vylučovací kritérium**, při 0 bodech se dále práce nehodnotí a žák dostane celkově z práce 0 bodů, tj. z PP má hodnocení stupněm nedostatečný)

1B – splnění zadaného útvaru a komunikační situace

2A – pravopis a tvarosloví

2B – slovní zásoba (oblast lexika)

3A – syntax

3B – kompozice a výběr tematických složek; soudržnost textu, jeho členění, argumentace

Hodnocení:

26-30 bodů - výborný
21-25 bodů - chvalitebný
16-20 bodů - dobrý
12-15 bodů – dostatečný
0-11 bodů - nedostatečný

Postup při hodnocení opsané písemné práce

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení. V takovém případě písemná práce nesplňuje stanovený minimální rozsah, a je tedy celkově hodnocena 0 body a žák neprospěl.

Výchozí text k zadání písemné práce (je-li součástí zadání)

V zadání je uvedeno, zda a jakým způsobem má být výchozí text ve vlastní práci použit. Některé typy výchozích textů slouží jako inspirační zdroj, jiné přinášejí základní informace pro zpracování písemné práce nebo pokyny k napsání práce.

Některé funkce výchozího textu:

Inspirativní funkce

Výchozí text má v rámci zadání různé funkce - může být inspirací, navozovat atmosféru k psaní, tak tomu bývá především u útvarů uměleckého stylu. Např. v případě líčení nebo vypravování.

Specifikovaná - pokyny k napsání práce

V zadání může být také přímo uvedeno, jak s výchozím textem zacházet - např. u vypravování může výchozí text tvořit začátek nebo konec vypravování (ve zpracování je pak přesně uvedeno: vypravování, které je zakončeno výchozím textem nebo vypravování, které má na výchozí text navazovat).

Informativní funkce

Může také poskytovat informace, které je třeba využít při tvorbě textu: např. uvedení informace k napsání motivačního dopisu / žádosti nebo uvedení základních informací pro vysvětlení nějakého problému, z nichž má žák při tvorbě vyjít.

Počítání slov:

Jako jedno slovo se počítají:

- ☐ předložky jednoslovné (s = 1 slovo; za účelem = 2 slova)
- ☐ spojky, zájmena
- ☐ citoslovce (*ach ouvej* = 2 slova)
- ☐ zkratky a zkratková slova (*ZUŠ* = 1 slovo; *Čedok* = 1 slovo)
- ☐ víceslovná vlastní jména a názvy (*Petra Nováková* = 1 slovo; *Kutná Hora* = 1 slovo)
- ☐ číslovky (*5 lidí* = 2 slova; *pět lidí* = 2 slova; *sedm set dvacet korun* = 2 slova)
- ☐ rozepsané datum (*29. října 2020* = 1 slovo; *V Olomouci 25. října 2020* = 3 slova)
- ☐ adresy (*anka@seznam.cz* = 1 slovo, *Werichova 20* = 1 slovo, *779 00 Olomouc* = 1 slovo)
- ☐ složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

Bodová škála k hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury

Tabulka hodnocení – běžní žáci

Kritérium	Popis hodnocení	5 b.	4 b.	3 b.	2 b.	1 b.	0 b.
1A – Téma a obsah	Téma odpovídá zadání, text je logický a úplný.	Plně odpovídá zadání, obsah je ucelený.	Menší odchylky od zadání.	Drobné odbočení, částečné zpracování.	Výrazné odchylky, části chybí.	Téma jen částečně zachyceno.	Téma zcela mimo zadání.
1B – Komunikační situace a slohový útvar	Přiměřenost typu textu a komunikační situace.	Zcela odpovídá zadání a útvaru.	Mírné odchylky.	Útvar převážně zachován.	Útvar narušen.	Výrazně nevhodné prostředky.	Neodpovídá komunikační situaci.
2A – Pravopis, tvarosloví, slovtvorba	Gramatická správnost textu.	Bezchybné nebo s drobnými chybami.	Ojedinelé chyby.	Více chyb, místy ruší.	Časté chyby.	Mnoho chyb, text obtížně čitelný.	Velmi chybný, nesrozumitelný.
2B – Lexikum	Přiměřenost a bohatost slovní zásoby.	Bohatá a přesná slovní zásoba.	Drobné nedostatky.	Omezená slovní zásoba.	Opakování slov, nepřesnosti.	Nevhodné výrazy.	Zcela neadekvátní lexikum.
3A – Větná syntax, koheze	Soudržnost a návaznost vět.	Logická návaznost, bez chyb.	Menší nedostatky.	Jednoduchá stavba, drobné chyby.	Narušená návaznost.	Těžkopádný text.	Chaotický text, bez návaznosti.
3B – Kompozice, koherence, argumentace	Struktura textu, logika a soudržnost.	Výborná struktura, logická argumentace.	Drobné nelogičnosti.	Slabší argumentace.	Narušená stavba.	Chaotická struktura.	Bez kompozice, nekoherentní.

Tabulka hodnocení – žáci s PUP

Kritérium	Popis hodnocení (PUP – upravené)	5 b.	4 b.	3 b.	2 b.	1 b.	0 b.
1A – Téma a obsah	Téma odpovídá zadání, důraz na logickou stavbu a obsah.	Plně odpovídá zadání, text logicky uspořádaný.	Menší odchylky od zadání.	Drobné odbočení, částečné zpracování.	Výrazné odchylky, části chybí.	Téma jen částečně zachyceno.	Téma zcela mimo zadání.
1B – Komunikační situace a slohový útvar	Důraz na srozumitelnost a komunikační účel textu.	Zcela odpovídá komunikační situaci.	Mírné odchylky.	Útvar převážně zachován.	Útvar částečně narušen.	Výrazné nedostatky v přiměřenosti.	Neodpovídá komunikační situaci.
2A – Pravopis, tvarosloví, slovtvorba (upraveno)	Zohledňuje charakter PUP – chyby nejsou hodnoceny přísně, pokud nebrání porozumění.	Bez chyb nebo ojedinělé chyby, nebrání porozumění.	Několik chyb, nenarušují porozumění.	Více chyb, text zůstává srozumitelný.	Časté chyby, částečně ruší srozumitelnost.	Mnoho chyb, výrazně snižují čitelnost.	Text nesrozumitelný.
2B – Lexikum (upraveno)	Zohledňuje možné omezení v jazykovém projevu, hodnotí se	Slovní zásoba přiměřená a funkční.	Mírně omezená, přiměřená situaci.	Omezená, místy nevhodná.	Opakování slov, občas nepřesné výrazy.	Chudá slovní zásoba, nevhodné prostředky.	Nevhodné lexikum, zcela neadekvátní.

	přiměřenost, ne bohatost.						
3A – Větná syntax, koheze	Hodnotí se srozumitelnost a návaznost textu, nikoli formální složitost.	Logicky uspořádané věty, plynulý text.	Drobné nedostatky v návaznosti.	Jednoduché věty, drobné chyby.	Narušená návaznost, místa nepřehledné.	Těžkopádný, málo soudržný text.	Chaotický text, bez návaznosti.
3B – Kompozice, koherence, argumentace	Důraz na logiku a celkovou strukturu textu.	Logická struktura, jasný začátek a závěr.	Drobné nelogičnosti.	Základní členění, slabší argumentace.	Narušená stavba, časté opakování.	Chaotická struktura.	Bez kompozice, nekoherentní.

Poznámka: Hodnocení zohledňuje přiznané uzpůsobení podmínek (PUP). Pravopisné a formální chyby se hodnotí mírněji, pokud nebrání porozumění textu.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky, struktura ústní zkoušky

1. **Analýza uměleckého textu** – I. část: téma, časoprostor, kompoziční výstavba, literární žánr a druh
body: 0-4
II. část: vypravěč/lyrický subjekt, postavy, vyprávěcí způsoby/veršovaná výstavba
body: 0-4
III. část: jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku, tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
body: 0-4
2. **Literárně historický kontext literárního díla** – kontext autorovy tvorby, literární/obecně kulturní kontext.
body: 0-4
3. **Analýza neuměleckého textu** – I. část: hlavní myšlenka textu, komunikační situace
body: 0-4
II. část: funkční styl, slohový postup, slohový útvar, kompoziční výstavba výňatku, jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku
body: 0-4
4. **Jazyková kultura ústního projevu**
body: 0-4

body celkem 28

Hodnocení:

28-25 bodů	1
24-21 bodů	2
20-17 bodů	3
16-13 bodů	4
12-0 bodů	5

Hodnocení žáků s PUP MZ:

V průběhu MZ i hodnocení ústní zkoušky bude postupováno podle doporučení poradenského zařízení (např. prodloužený čas na přípravu, tolerance specifických (problémů a chyb).

Struktura ústní zkoušky

1. charakteristika uměleckého textu

analýza uměleckého textu	I. část	• zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
	II. část	• vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba
	III. část	• jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
literárněhistorický kontext		• kontext autorovy tvorby • literárně / obecně kulturní kontext

2. charakteristika neuměleckého textu

analýza neuměleckého textu	I. část	• souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část	• funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Hodnocení profilové části MZ		
Ústní zkouška (60%) - známka	Písemná práce (40%) - známka	Výsledná známka
1	1	1
	2	1
	3	2
	4	2
2	1	2
	2	2
	3	2
	4	3
3	1	2
	2	3
	3	3
	4	3
4	1	3
	2	3
	3	4
	4	4
1	1	1
2		2
3		2
4		3
1	2	1
2		2
3		3
4		3
1	3	2
2		2
3		3
4		4
1	4	2
2		3
3		3
4		4